

Vår ref.
25/644 - 1

Deres ref

Dato
20.03.2025

Høringsinnspill - Representantforslag 94 S (2024-2025)

Likestillings- og diskrimineringsombudet viser til Representantforslag 94 S (2024-2025) om å gjennomføre innstramminger i innvandringspolitikken.

Ombudets tilnærming

Slik vi leser forslaget har det to hensikter:

1. Å stramme inn når det gjelder hvor mange flyktninger Norge skal ta imot.
2. Å fremme bedre integrering.

Ombudets mandat er å fremme reell likestilling og bekjempe diskriminering på alle områder i samfunnet, samt å føre tilsyn med at norsk rett og forvaltningspraksis samsvarer med forpliktelsene Norge har etter FNs rasediskrimineringskonvensjon, (CERD), FNs kvinnekonvensjon (CEDAW) og FNs konvensjon for rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD).

Hvor mange flyktninger Norge skal ta imot er i hovedsak et politisk spørsmål som ligger utenfor ombudets mandat å gi innspill til. Ombudets innspill knytter seg til deler av representantforslaget som etter vårt syn kan reise spørsmål om likestilling, diskriminering og inkludering. Vi ser hen til CERD artikkel 1 og 5¹, og til CERD-komiteens generelle anbefaling nr. 30² som omhandler diskriminering av ikke-borgere.

Kommentarer til forslag 3, 4 og 6

Ombudet har i lys av vårt mandat konkrete innspill til tre av forslagene.

Forslag 3

Det foreslås å be regjeringen fremme forslag om å skjerpe kravene for å få permanent oppholdstillatelse, herunder å vurdere krav om fire års selvforsørgelse. Ombudet er bekymret for

---

¹ <https://www.regjeringen.no/contentassets/099c01568a0e4ecaa8ac606847fd7542/rasediskrimineringskonvensjonen.pdf>

² https://tbinternet.ohchr.org/_layouts/15/treatybodyexternal/Download.aspx?symbolno=INT%2FCERD%2FGEC%2F7502&Lang=en

belastningen dette innebærer for dem som må leve i forlenget usikkerhet om de får bli i Norge. Det kan blant annet virke inn på deres psykiske helse og på den sosiale integreringen. Vi er også bekymret for at det kan påvirke muligheten til å få arbeid, fordi arbeidsgivere kan være skeptiske til å ansette noen med et usikkert oppholdsgrunnlag.

Ombudet gjør oppmerksom på at manglende deltakelse i arbeidslivet ikke bare kan sees i lys av den enkeltes motivasjon og vilje til å jobbe. Det er påvist at det skjer mye diskriminering i norsk arbeidsliv knyttet til ulike minoritetskjennetegn. Inntektskrav og selvforsørgelse må sees i lys av at det er vanskeligere for personer med slike kjennetegn å få innpass i arbeidslivet. Vi viser blant annet til ny forskning som avdekker at det eksisterer et etnisk hierarki i norsk arbeidsliv.³ Det er dessuten viktig å hindre at innvandrere går inn i arbeidsforhold med urimelig dårlige vilkår for å klare å oppfylle inntektskrav. Videre er det viktig å ta høyde for at tiltak kan slå ulikt ut for grupper og enkeltpersoner, og at for eksempel utdanningsbakgrunn, kjønn, alder, funksjonsevne og fluktbakgrunn kan påvirke jobbmuligheter. Samtidig er det avgjørende å også ta høyde for forhold ved det norske samfunnet som påvirker tilgangen til arbeid, som holdningsklima, rasisme og politiske skifter i synet på innvandring. De ovennevnte forholdene er relevante også for forslag 4 og 6.

Vi gjør oppmerksom på at alle arbeidsgivere har en aktivitetsplikt etter likestillings- og diskrimineringsloven § 26, som innebærer å jobbe aktivt, målrettet og planmessig for å fremme likestilling og hindre diskriminering.⁴

Dersom komiteen vedtar forslag 3, vil ombudet anbefale å be regjeringen se på eventuelle menneskerettslige implikasjoner av en slik innskjerping og innhente kunnskap om hvilke effekter det kan ha for integrering av ulike grupper og for personer med ulike forutsetninger.

Forslag 4

Det foreslås å be regjeringen om å fremme forslag om å øke forsørgerkravet for å gjennomføre familiegjenforening. Ombudet er bekymret for at dette kan ha negative integreringsmessige konsekvenser, ved at personer ikke kan konsentrere seg om norskopplæring og deltakelse i utdanning eller arbeid fordi de lever som en splittet familie. Vi er også bekymret for at noen kan velge å gå ut av introduksjonsprogrammet for å ta seg arbeid slik at de oppfyller forsørgerkravet. I tillegg kan noen gå inn i jobber med urimelig dårlige arbeidsvilkår for å oppfylle kravet.

---

³ <https://samfunnsforskning.brage.unit.no/samfunnsforskning-xmlui/handle/11250/3168995>

⁴ https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2017-06-16-51/KAPITTEL_4#KAPITTEL_4

Vi anbefaler komiteen å se forslaget i sammenheng med retten til familieliv og viser til den europeiske menneskerettighetskonvensjonen (EMK) artikkel 8 og FNs konvensjon om sivile og politiske rettigheter (SP) artikkel 17.

Forslag 6

Det foreslås å be regjeringen om å evaluere språkkravet om B1-nivå muntlig for å få statsborgerskap og utrede å øke språkkravet til B2-nivå muntlig. Ombudet støtter å evaluere effektene av det eksisterende språkkravet.

Vi viser til de mange høringsuttalelsene fra fagmiljøer som uttalte seg kritisk til innskjerping av språkkravet i forrige runde⁵ og legger til grunn at de samme innvendingene trolig vil gjelde en ytterligere innskjerping. Vi viser også til vår egen høringsuttalelse til samme lovforslag der vi drøftet språkkrav i lys av konvensjonsforpliktelser.⁶

Vi anbefaler å se forslag 4 i sammenheng med forpliktelser etter CEDAW og CERD. Vi viser i tillegg til CERD-komiteens generelle anbefaling nr. 30 avsnitt 13, som påpeker at staten skal være bevisst mulige barrierer som kan eksistere for personer som søker om statsborgerskap.

Vi viser også til generell anbefaling nr. 30 avsnitt 15 og gjengir anbefalingen til staten på engelsk:

“Take into consideration that in some cases denial of citizenship for long-term or permanent residents could result in creating disadvantage for them in access to employment and social benefits, in violation of the Convention’s anti-discrimination principles;”

Vi stiller oss til disposisjon dersom komiteen ønsker ytterligere opplysninger eller utdypning av våre innspill.

---

⁵ <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/horing-forslag-til-lov-om-integrering-integreringsloven-og-forslag-til-endringer-i-lov-om-norsk-statsborgerskap-statsborgerloven/id2663114/?expand=horingsssvar&lastvisited=>

⁶ <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/horing-forslag-til-lov-om-integrering-integreringsloven-og-forslag-til-endringer-i-lov-om-norsk-statsborgerskap-statsborgerloven/id2663114/?uid=c681432d-a4c8-4022-896b-763c2e376cf9>

Vennlig hilsen

Bjørn Erik Thon
likestillings- og diskrimineringsombud

Mariette Lobo
fagdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent, og gyldig uten signatur.